

Vaalilautakuntien nimeäminen presidentinvaaliin ja päätösvallan delegointi keskusvaalilautakunnalle

Khall 31.10.2023 § 197
219/00.00.00.01/2023

Julkinen

Valmistelija hallintosihteeri Elina Heikkinen, p. 044 2885 550.

Presidentinvaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024.
Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17. - 23.1.2024. Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024 ja ennakkoäänestyksen ajanjakso kotimaassa 31.1. - 6.2.2024.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta sekä laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten vaalitoimikunta.

Vaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava yksi tai useampi **vaalitoimikunta**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Sekä vaalilautakunta että vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Yleiset määräykset ja suositukset vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan nimettäville:

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa eli vuoden 2023 eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluerakisteriin merkittyjä puolueita.

Vaalilautakuntien jäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen. Lähtökohtaisesti lain vaatimuksen toteutuminen edellyttää, että jäsenissä ja varajäsenissä ei ole kahta samaa puoluetta edustavaa henkilöä. Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastelu tehdään siten, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa "mahdollisuuksien mukaan" voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Kaikilla vaalivirkailijoiksi määrätyillä ja erityisesti vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajaksi nimettävillä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen. Puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla tulee olla tekniset valmiudet käyttää sähköistä vaalijärjestelmää, joka on käytössä Paltamon kunnan molemmilla äänestysalueilla.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

On suositeltavaa, että varajäseniä nimettäisiin riittävästi, jotta mahdolliset sairauspoissaolot eivät vaikuttaisi vaalien järjestämiseen. Kuntalaki ei mahdollista päätösvallan siirtämistä väliaikaisesti keskusvaalilautakunnalle uusien varajäsenten nimeämiseksi. Kunnanhallitus voi kuitenkin antaa oikeuden varajäsenten siirtoon tarvittaessa äänestysalueelta toiselle.

Paltamon kunnalla on kaksi äänestysaluetta, joille molemmille on nimettävä vaalilautakunta ja laitoksissa toimitettavaa ennakköäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta.

Vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla ehdokas.

Vaalilautakunnan jäsenten esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla vaalien ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa.

Vaalitoimikunnan jäsenten esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Samana henkilön valitsemiselle vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan ei ole estettä, koska tehtäviä ei hoideta samanaikaisesti.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien nimet ja yhteystiedot on ilmoitettava kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Esittelijä

kunnanjohtaja Pasi Ahoniemi, p. 044 7500 001.

Kunnanjohtajan
päätoehdotus:

Kunnanhallitus

1. päättää valita vuoden 2024 presidentinvaalin toimittamista varten Kirkonkylän äänestysalueen (001) ja Kontiomäen äänestysalueen (002) vaalilautakunnat varajäsenineen sekä yhden vaalitoimikunnan varajäsenineen laitoksissa tapahtuvaa ennakköäänestystä varten.

2. päättää, että vaalilautakunnasta toiseen on mahdollista siirtää jäseniä, jos vaalipäivänä näyttää siltä, että joku vaalilautakunnista ei ole päätösvaltainen. Kunnanhallitus valtuuttaa keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan (varalla keskusvaalilautakunnan sihteerin) tekemään varsinaisen käytännön siirtopäätöksen.

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus valitsi vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan jäsenet seuraavasti:

Kirkonkylä:

Markku Väisänen, puheenjohtaja (KESK)

Jari-Pekka Pyykkönen, varapuheenjohtaja (VAS)

Eila Leinonen, jäsen (KESK)

Saila Kärkkäinen, jäsen (PS)

Pirkko Palm, jäsen (SDP)

Päivi Soldatkin, 1. varajäsen (VAS)

Terttu Väisänen, 2. varajäsen (KESK)

Vesa Hyvönen, 3. varajäsen (KESK)

Kontiomäki:

Erkki Kemppainen, puheenjohtaja (KESK)

Kari Keränen, varapuheenjohtaja (VAS)

Paavo Arffman, jäsen (PS)

Niina Ruskonmäki-Kemppainen, jäsen (KESK)

Riitta Sorjamaa, jäsen (VAS)

Soile Lillinen, 1. varajäsen (VAS)

Aaro Tolonen, 2. varajäsen (KESK)

Pentti Keränen, 3. varajäsen (KESK)

Hanna Kinnunen-Tolonen, 4. varajäsen (KESK)

Vaalitoimikunta:

Matti Heikkinen, puheenjohtaja (KESK)

Arja Jauhiainen, varapuheenjohtaja (VAS)

Arja Keski-Liikala, jäsen (KOK)

Veijo Mikkonen, 1. varajäsen (VAS)

Saila Kärkkäinen, 2. varajäsen (PS)

Reijo Moilanen, 3. varajäsen (KOK)

Toimeenpano: ote ja yhteystietojen toimittaminen

keskusvaalilautakunnalle, ote vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan nimetyille jäsenille ja varajäsenille

Muutoksenhaku: oikaisuvaatimusohje

